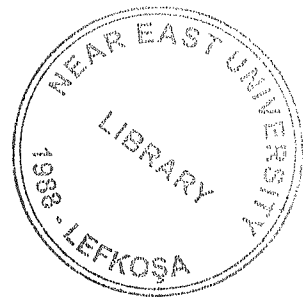




KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK EDEBİYATI BÖLÜMÜ

1958-1974 ARASI
SAVAŞ HATIRALARI

Danışman
Doç. Dr. Bülent YORULMAZ

Hazırlayan
Mustafa Bülent ÇAKIR (960600)

Lefkoşa

2000





İÇİNDEKİLER

İçindekiler.....	Sayfa 1
Önsöz.....	Sayfa 2
Giriş.....	Sayfa 4
1961 Hatıraları.....	Sayfa 6
1963 Hatıraları.....	Sayfa 9
1966 Hatıraları.....	Sayfa 12
1970 Hatıraları.....	Sayfa 20
1974 Hatıraları.....	Sayfa 23
Şahıs Adları.....	Sayfa 37
Yer Adları.....	Sayfa 38

ÖNSÖZ

Bu tezi hazırlarken gerçekten kolay bir araştırma konusu olduğunu düşünmüştüm. İlk etepta insanlarla konuşup onların savaş yıllarındaki anılarını yazmak benim için de eğlenceli bir iş olacaktı. Fakat o insanlarla konuşunca savaş yıllarının insanı gerçekten gerek psikolojik gerekse fiziksel olarak çok etkilediğini ve bu etkileri bu güne kadar taşıdıklarını gördüm.

Konuştuğum insanların bir çoğu o günleri anlatırken sanki de o günleri tekrar yaşıyorlarmış gibi oluyorlardı. Bunların bir çoğu neredeyse ağlayacaklardı. Onları görünce savaş yıllarını yaşamayan bugünkü gençliğin çok şanslı olduğuna inandım. Kendimi o günlerde yaşamış gibi saydım ve büyük bir dehşete düştüm.

Bu tezi hazırlamamda bana yardımcı olan birçok insan vardır. Bunların arasında Celal Emirsoylu, Ömer

Kolozali, ve danışmanlığımı yapan Doç Dr.
Bülent Yorulmaz hocama derin bir şükran ve saygıyla
teşekkürlerimi sunarım.

GİRİŞ

20 Temmuz Barış Harekatı'nın nedenleri, gelişimi ve sonuçlarını araştırmaya başladığımızda 1958'den başlamamız gerekir. Bunun için de 20 Temmuz öncesi ENOSİS faaliyetlerine değinmek Rum terör örgütü EOKA'nın Türk halkı üzerine uyguladığı insanlık dışı vahşeti elimden geldiği kadar tarafsız bir gözle görmeye çalıştım. Ama ne mümkün. Çünkü Türk insanının kalbinde derin yaralar açan bu saldırıları tarafsız gözle görmek gerçekten zor.

1960 yılında kurulan Cumhuriyetin temellerinin bozuk olduğu belliydi. Rumların parlamentoda gerekse sosyal hayattaki baskınlığı engellenemezdi ve ENOSİS sesleri daha çok çıkmaktaydı. Nitekim 21 Aralık 1963'te olaylar patlak verdi ve ayrılık noktası geldi çattı. Ta ki 1974'de kadar.

20 Temmuz 1974'te çıkan Barış Harekatının

sayesinde aslında iki topluma birden barış geldi. Gerçi Türk insanı o zamanlarda daha bolluk içindeydik dese de herhalde evlerinde bu kadar rahat oturamazlardı.

Eğer genç kuşaklara bugünlere nasıl gelindiğini açıklayacak birileri çıkarsa yapılan çalışmalar yazılan her kitap amacına ulaşmış olacaktır.

1961 Anilari

“Babamla ben İspano köyünden benzin almak için Limasol’a doğru hareket ettik. Bize en yakın benzinci bir Rum benzincisiydi. Oraya vardığımızda babamın arkadaşlarından birkaçını orada gördük. Babam onlarla biraz sohbet etti ve onlarla beraber bir kahveye gitmek için anlaştı. Babam benzini aldıktan sonra önde olmak üzere yola çıktık. Babamın arkadaşları dört kişiydiler. Onların iki motoru vardı. Bizim arkamızdan geliyorlardı. Babam arabayı yavaş kullandığından dolayı arkadaşları onu geçti ve biraz arayı açtılar. Bizde onların yaklaşık iki yüz metre gerilerinde kaldık. Yol düz olduğundan onları rahatlıkla görebiliyorduk. Yolda giderken ansızın yolun kenarından silahlı dört adamın babamın arkadaşlarına ateş ettiğini gördük. Babam bu sırada durdu ve arkadaki av tüfeğini eline aldı. Babamın arkadaşları bizim gördüğümüz kadarı ile vurulmuşlardı. Onların yanına



gidemedik. Rumlar onları vurduktan sonra hemen oradan kaçtılar. Barış Gücü askeri olay yerine geldi. Babamın arkadaşlarının dördü de ölmüşlerdi.

Daha sonra aldığımız bir habere göre benzinci bizi ihbar etmiş ve Rumlar oraya pusu kurmuşlardı. Bu olay bende çok büyük bir kin duygusu bırakmıştı. Bu yüzden Rumlarla olan her çatışmada yer almışım.

İsim: Celal Emirsoy (48)

Oturduğu Yer: Gönyeli

1963 Anıları

1963 Anıları

“Silah ihtiyacımızı gidermek için 1-15 arkadaş bir gece Erenköy’e gidiyorduk. Tek sıra halinde yürüyorduk. Öncümüz bir ara durdu. O durunca hepimiz bir araya toplandık. Rumlarla aramız elli metre idi. Biz bu sesi bir tavşanın kuru dala basarak çıkardığı bir ses olarak algıladık. Oturduğum yerden kalkıp yürümeye devam ettik. Rumlarla aramızda onbeş yirmi metre kalmıştı. Tam bu arada üzerimize el bombaları yağmaya başladı. Mermiler yanıımızdan geçiyordu. Açılan ateş sonucu benim belkemiğime mermi saplanmıştı. Evlek gibi yerde yatıyordum. Bir anda askerler toplandı. Yanımıza kadar geldikleri halde ilkin beni görmediler. Sinirli bir şekilde arama yapıyorlardı. Biri tam yanıma geldiği an beni gördü ve hemen silahını çevirip yeniden ateş etmeye başladı.

Yaralı olduğumu görünce ateşi durdurdular. Bu defa beni sorgulamaya başladılar. Kaç kişi olduğumuzu, ötekilerin nereye gittiğini, nereye doğru gitmekte olduğumuzu sorup duruyorlardı. Benim konuşacak halim yoktu. Şuurumu kaybediyordum. Beni bir kütük atar gibi arabaya attılar. Bana çok uzun bir yolculuk gibi görünen bir yoldan sonra beni Baf Rum Hastanesine götürdüler. Ayaklarımda hiç his yoktu.

Belimde fena bir ağrı vardı. Kanama belde devam ediyordu. Rum doktor kanı durdurmaya alıtı ama durduramadı. Birkaç günden sonra beni Lefkoşa Rum Hastanesine götürdüler. Burada kırk gün kaldım. Kanamayı durdurdular ama ameliyat etmediler. Hastahanede bana iyi bakıp, iyi davranıyorlardı. Barış Gücü askeri arada bir gelip beni kontrol ediyordu.

Rum hastanesinden Barış Gücü vasıtası ile Türk semtine götürüldüm. Oradan da Ankara Gülhane'ye yerleştirdiler. Orada uzun bir s e bakıldım. Yapılabilecek ne varsa hepsi yapıldı. Ama mermi omur iliğin içine saplanmıştı. Tedavisi mümkün olmadı. Halen tekerlekli sandalye ile yaşamımı sürdürmeye çalışıyorum. Allah millete zeval vermesin.

Osman Hasan (59)

Köy: Yayla

1966 Anıları

“Ben ondört yaşımda iken beş arkadaşım ile beraber silah çalmak için İngiliz Üslerine gizlice girmiştik. Silahları aldıktan sonra Laçika Ovası’na doğru kaçmaya başladık. Daha sonra bir tepenin yamacına doğru dinlenmek için oturduk. Yaklaşık onbeş dakika sonra birkaç Land-Rover aracın tepenin üstündeki yoldan geçtiğini gördük. Barış Gücü’nün arabaları olduğunu sanıp ateş etmedik. Hava karanlık olduğu için onlar bizi görmedi. Arabalar tam üzerimizden geçerken silah sesleri duyduk. Meğer bunlar yolun diğer tarafına pusu kuran bir kaç Türkmüş. Onlar arabalarını durdurdular ve hemen aşağıya indiler. Aşağıya inmesiyle bizi görmeleri bir oldu ve hemen üzerimize ateş etmeye başladılar. Bizde onlara cevap vermeye çalışıyorduk. Bir ara arkama baktığımda arkadaşım Yusuf’tan başka kimse kalmamıştı. Diğer tarafta bulunan Türklerin ateş açmasıyla ateş yoğunluğu o tarafa yöneldi. Ben olduğum yere yüzün koyun yattım ve kafamı ellerimin arasına aldım. Öyle bir iki dakika bekledim. Silah sesleri bir ara kesildi. Bende sırt üstü döndüm. Döndüğüm zaman bir Rum polisinin bana silah tuttuğunu gördüm. Bana ayağa kalkmamı söylüyordu. Ben ne yapacağımı şaşırmış bir halde olduğum yerde kaldım. Tam bu

sırada bir el silah sesi geldi. Yusuf saklandığı yerden Rum'u vurmuştu. Rum tam üstüme yığıldı. Bunun üzerine silah sesleri yeniden duyuldu. Rumlar tamamen diğer taraftaki Türklerle çatışma halindeydiler. Biz hemen olay yerinden kaçtık.

Ertesi gün Piskobu öyünden birkaç Türk bizim köye geldi ve bu olayı anlattı. Bu birkaç Türk o gece tepenin diğer tarafında bulunan Türklerdenmişler. Çıkan çatışmada üç Rum ölmüş bizden de bir kişi ayağından yara almış.

Barış Gücü askeri bu olayı soruşturmak için bizim köye geldi. Bu çatışmaya kimlerin katıldığını arıyorlardı. Sonuçta birşey bulamadan çekip gittiler.

İsim: Celal Emirsoyu (48)

Oturduğu Yer : Gönyeli

“1966 yılında Yeroşibu köy Türkleri arasında bir olay olmuştu. Köylülerden biri ekili tarlasının içinde başka bir köylüyü hayvanlarını otlatırken bulunca çok sinirlendi zira aynı otlatmayı daha önce de yapmış ve yapmaması için arazi sahibi ihtar etmişti. Bu defa onu yine tarlasında bulunca silahını çekip onu vurdu ve yaralandı. Vurulan Mustafa’nın (eski köy komutanının) babası İbrahim Mustafa idi. Rum hastahanesine kaldırıldı ve orda tedavi edildi ama bir gözünü kaybetti.

Vurulanın oğlu Mustafa İbrahim Rum polisine haber verdi. Rum polisi de helikopterle hemen köye gelerek vuran kişi olarak Hüseyin Behlül’ü, köy komutanından teslim almasını istedi. Köy komutanı vermeyince bir saat sonra yüzlerce polis veya polis üniforması giyen asker köyün girişine toplandı.

Gelenler arasında İlçe Polis müdürü Fesas de vardı. Fesas hoparlörkullanarak beni isimle çağırdı. Yanına

gittiğimde, bana: “suçu işleyen Hüseyin Behlül’ü bize teslim edin size hiçbir şey olmaz, tüm polisleri geri çekeceğim. Hüseyin Behlül’ü de yargıya havale edeceğim.

Hüseyin Behlül kahvehanede elinde av tüfeği ile duruyordu. Oraya gittiğimizde teslim olmayacağını söylüyor yaklaşanı vururum diye tehdit ediyordu. Fesas onu sonunda ikna etti ve teslim oldu.

Ne var ki. Fesas polislerini geri çekeceğine dair söz verdiği halde polisler çekilmedi. Gerçi Fesas polislerin çekilmesine dair emir vermişti ama o sırada Polis üniformalı birisi üniformasını çıkardı. Polis üniformasının altında bir başka üniforma vardı. Bu üniforma bir Yunan yüzbaşının üniforması idi. Bu kişi Fesa’ya karşı çıkarak, askerlerinin köydeki tüm silahları ve mücahitleri toplamadan ayrılmayacağını söyledi. Fesas ses çıkarmadı.

Polis olarak gördüğümüz yüzden fazla kişi, Polis üniformalarını çıkardı altında hepsinin asker üniforması vardı. Köye girdiler ve teker teker evleri aramaya başladılar.

Sekiz adet av tüfeği ve bir piyade buldular. Teşkilatın diğer silahlarını ve cephanesini, ola başlar başlamaz mücahitler saklamaya alıtlar. Köyden bir kadın Müesser Axcar tüm silahları alarak araziye çıkardı ve güvenli bir yere sakladı. Onları bulamadılar. Tek piyade, Elmas isimli bir Mücahit'in elinde idi, onu buldular. Elması da tutuklamak istediler ama Fesas, (Polis müdürü) müdahale etti ve sadece kulağını iyice çekerek serbest bıraktılar.

Buldukları silahları alarak köyden çekildiler ve bir şart koştular. Polis (Rum) haftada iki gün silahlı olarak köye girecek ve köylülerin silahlanmamaları için kontrol edecek. Bu şekilde köylü Rumların da isteği yerine geldi.

Silahları ben sonra evimde çok gizli bir yerde sakladım. Sekiz adet piyade ve üç adet siten ile mermiler vardı. Duvar içinde gizli bir bölmede idiler. Sancaktarlıktan sorumlu biri gelir ve arasıra silahların kontrolünü yapardı. Ama köy artık Rumların idaresinde idi.

Kasım 1973 de silahların tümü bulundukları yerden

çalındı. Ben, silahları çalanın Adem Mustafa isimli biri olduğundan şüphe ediyordum. Sancaktan silahları kontrol için gelen kişi silahların yerini akrabası olan Ademe söylemiş olmalı idi. Sonradan anlaşıldığı gibi hakikaten çalan o idi. 8 piyade ile 2 siteni Rumlara vermiş bir siteni de kendi tutmuştu.

Ben ve Adem Türk makamlarınca tutuklanmış ve Yeşilova'ya götürülmüştük. Yeşilova'da iki ay kadar tutuklu kaldıktan sonra Adem, Yeşilova makamlarına; "beni Engindere'ye götürün size silahları vereyim" dedi. Bir landroverde Adem ve Yeşilova'dan bazı komutanlar Engindere'ye doğru gidiyorlardı. Ovalık köyünden geçerken, Adem arabadan atlayarak Rumlara sığındı ve hep onlarda kaldı. Yeşilova'daki makamları bu şekilde aldatmıştı. Rumlar onu polis yaptı ve hep Türklerin aleyhinde kullandılar. Barış Harekatından sonra onu Avustralya'ya gönderdiler.

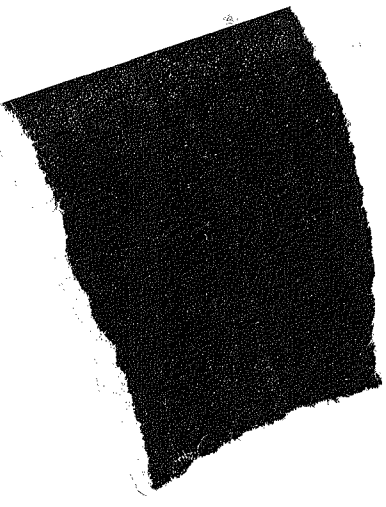
Adem Mustafa'nın babası Mustafa İbrahim'in de bu silah gaspı olayında ilgisi vardı. Oğlu tutuklanır tutuklanmaz

o da Rumlara sığınmıştı. Türk makamları onu arıyordu. Bir gün Yeroşibu köyünde Rumlara traktörle arazi sürdüğü öğrenildi. Açık arazide idi. Bir operasyon düzenlenerek onu yakaladılar ve Yeşilova'ya götürdüler. Yeşilova'da tutuklu kaldı. Barış harekatında serbest bırakıldı ve sonra Türk makamlarınca affedildi. Daha sonra Avustralya'ya oğlunun yanına göç etti.

Benim tutukluluğum sürüyordu. Lefkoşa'da beni askeri mahkemeye çıkardılar ve orada beraat ettim.”

İsim : Kemal Salih (68)

Oturduğu Yer: Lefkoşar



1970 Anıları

“Bir gün Rum’un biri ile kavga ettikten sonra Rum polisinin beni aradığını duydum. Bunun  zerine en iyi saklanma yeri olarak Rum polisinin karakolu aklıma geldi ve karakolun avlusunda bir yere saklandım. Rumlar benim  ld r leceğimi arkadaşlarıma söylemişler. Bunun  zerine arkadaşlarım da benim  ld r lmem halinde çok kan akacağını belirtmişler.

Benim karakolun avlusuna girdiğimi gören bir arkadaşım diğ rlere bunu söylemiş. Bunun  zerine hepsi oraya geldi. Ben bulunduğum yerden karakolun penceresinden içeriye g rebiliyodum. İçeride bir Rum polisi bir Türk’  dövüyordu. Buna dayanamayarak içeri giren arkadaşlarımla birlikte içeriye girdik. Arkadaşımdan biri elinde bulunan bir ipi polisin boğazına sardı ve onu orada öldürdü. Ben diğ r tarafa bakmak için içeri girdim. Diğ rleri oradan ayrıldılar. Ben yukarı kata çıktığımda adına vur emri çıkmış olan bir Türk gördüm. Orada ne aradığını sordum. Oraya teslim olmak için geldiğini, fakat Rumlar tarafından

çok dövüldüğünü, bunun üzerine oradan kaçmak istediğini anlattı. Onunla beraber balkona çıktık ve aşağıdaki bir aracın üzerine atlayarak oradan kaçtık. Rumlar arkamızdan ateş ettiyse de bizi vuramadılar.

Ben ne yapacağımı şaşırılmış bir halde olduğum yerde kaldım. Tam bu sırada bir el silah sesi geldi. Yusuf saklandığı yerden Rum'u vurmuştu. Rum tam üstüme yığıldı. Bunun üzerine silah sesleri yeniden duyuldu. Rumlar tamamen diğer taraftaki Türklerle çatışma halindeydiler. Biz hemen olay yerinden kaçtık. Ertesi gün Piskobu köyünden birkaç Türk bizim köye geldi ve bu olayı anlattı. Bu birkaç Türk o gece tepenin diğer tarafında bulunan Türklerdendi. Çıkan çatışmada üç Rum ölmüş bizden de bir kişi ayağından yara almış. Barış Gücü askeri bu olayı soruşturmak için bizim köye geldi. Bu çatışmaya kimlerin katıldığını arıyordu. Sonuçta birşey bulamadan çekip gittiler.”

İsim: Celal Emirsoyu (48)

Oturduğu Yer: Gönyeli

1974 Anıları

“Dağaşanlı iki kişinin rehberliğinde, kişi başına 15 Kıbrıs Lirası ödeyip, yürüyerek, dağdan kurtarılmış bölgeye gidilecekti. Finike’den ben hanımım, kızım, Kemal Mustafa ve Turgut Refet adlı iki genç olmak üzere beş kişiydik. Gün kararınca köyün birkaç mil yakınından geçen asfalt yol kenarındaki akasya koruluğuna çıkacaktık. Orada bize katılacak diğer Türkleri bekleyecektik. Herşey kararlaştırıldığı şekilde yapıldı. Bir müddet sonra bir Land Rover marka araba koruluğun kıyısında durdu. Bizi alacak olan arabaydı. İçinde Ovalık köyünden olan 10 kişi vardı. Biz de arabaya dolduk. Adeta üst üste yığılmıştık. Toplam 15 kişi olmuştuk. Saat 21.00-21.30’du. Pendalya köyü dışına kadar araba ile gittik. Bir yerde arabadan indik. Orada bizi Dağaşanlı bir Türk aldı. Bize o rehberlik yapacaktı. O gece sicim gibi yağmur yağıyordu. Saatlerce yağmur altında yürüdük. Gruptaki iki kızın ayakkabısı çamura saplanıp kalmıştı. Rehberimiz ayakkabıyı bulmak için el fenerini yaktı. Ayakkabı bulunamamıştı. Kaybedecek zamanımız

yoktu. Yola devam ettik. Cilinya köyünün civarından geçtik. Dağaşan meralarına gelince rehberimiz: “Selametle geldik” dedi. Ancak bu sözlerin hemen arkasından silahlar patlamaya başladı. Hepimiz yere yattık. Ateş edenler, hem bağıyor, hem de ateş ediyorlardı. Meğer, ateş edenler Rum polisleriydi. Herhalde oralardan geçeceğimizi haber almışlar ve pusu kurmuşlardı. Hepimizi yakalamışlardı. Küfürler yağdırarak, ite kaka bizi Cilinya köyüne götürdüler. Vakit çok geçti. Neredeyse gece yarısını geçmişti. Bizleri köy kahvehanesine doldurdular. Köylü Rumlar da toplanmıştı. Oradan Panaya polisine telefon edildi. İki araç gönderdiler. Bu arada bize rehberlik eden iki Türk’ü sopalarla çok feci şekilde dövdüler. Az sonra gönderilen iki araçla Panaya polisine götürüldük. Çantalarımız yoklandı. Yine hakarete maruz kaldık. Şabaha karşı hepimizi iki araba ile Baf polisine gönderdiler”. Sorgulamadan sonra serbest bırakıldık ve bulduğumuz bir araçla köye döndük.

Bu teşebbüsümüz başarısız olmuştu. Ama başarısız oldu diye özgürlükten vazgeçecek değildik. Tekrar deneyecektik, başarılı oluncaya kadar deneyecektik.

Bu defa bazı Rum'lara kişi başına 100 Kıbrıs Lirası ödeyerek bizi Kuzey Kıbrıs'a geçireceklerine dair anlaştık. Kamyonun kasasına 30-40 kişi doldurulmuş, üzeri çadır bezi ile örtülmüştü. Şoför Türk'tü. Ben şoförün yanına oturmuştum. Bize yol gösterecek olan üç Rum başka bir araba ile önümüze geçti. Kamyon arabayı takip edecekti. Ön arabadaki Rumların her biri belli yerlerde rehberlik edecekti. Baf'tan hareket ettik. Rumlardan biri Esentepe'den sonraki Platres yoluna kadar yol gösterdi; diğer Rum, Platres yolundan Lefke civarına kadar, öteki Rum ise Lefke civarından Lefkoşa'ya kadar rehberlik etti. Lefkoşa'da Türk sınırına yaklaşıncı, Rum arabadan inerek kamyonu geldi ve şoföre Türk sınırına hangi yollardan geçip gideceğini anlattı. Ayrıca şoföre; "kamyonun büyük ışıklarını söndür" demişti. Şoför söyleneni yaptı ve heyecanla hareket ettik. Türk

sınırına yaklaşınca, gür bir ses Türkçe: “Durunuz” dedi.

Durduk. Bir asker; “Türk müsünüz?” dedi. Biz de kurtuluşun verdiği heyecanla “Türküz” dedik. Böylece 2. Denememizde olan ve saatlerce süren sıkıntılı heyecanlı bu yolculuk sona ermiş oldu. Türk semtinde idik artık. Özgür bölgede, şanlı Türk Silahlı kuvvetlerinin koruması altındaki, Rum’u görmediğimiz bölgede. O andaki mutluluğumuzu anlatmaya imkan yok. Sadece sakince gözyaşları akıtıyorduk.

İsim: Osman Yusuf (62)

Oturduğu Yer: Yarköy

20 Temmuz 1974

“Civar köyler düştükçe bizim de moralimiz bozuluyordu. Fakat şanlı Türkiye askerinin kuzeyden bizi kurtarmak için geldiği elimizdeki cep radyolarından bildiriliyordu. Bu inançla direnişimizi sürdürüyorduk

Rumlar teslim ol çağrısı yapıyorlardı. Fakat bizim köyü vermeye niyetimiz yoktu. Bunun üzerine önümüzden ve arkamızdan kurşun yağmuru başladı. Bu kurşunlardan biri ayağıma rast geldi. Komutanımız geri çekilmemizi söyledi. Köy halkı sağa sola kaçıyordu. Ben de kaçmaya başladım. Ayağımdaki yaranın ağrısını hissetmiyordum. Köyün dışına doğru geldiğimde peşimde dört beş tane üniformalı Rum askerinin koştuğunu gördüm. Aramızda yüzelli metre vardı. Ben onları görünce hemen dereye atladım ve suyun içinde koşmaya başladım. Çünkü ileride bulunan köprünün altına saklanmayı düşünüyordum. Rum askerleri ateş etmeden bana teslim olmamı söylüyorlardı. Köprüye yanaştığımda orada bir Rum’un olabileceğini düşündüm ve süngümü çektim. Tam düşündüğüm gibi çıktı. Köprünün altında bir Rum pusu

kurmuştu. Elimdeki süngüyü ona birkaç defa batırdım. Bunu gören diğer Rumlar ateş etmeye başladılar ve beni kolumdan vurdular. Olduğum yere düştüm. Beni Rum polisinin olduğu bir odaya koydular ve sabaha kadar dövdüler.

Sabah benimle beraber üç kadın ve iki adamı alarak bir araca bindirdiler ve boş bir alana götürdüler. Şuurum yavaş yavaş yerine geliyordu. Araçta iki Rum bulunuyordu. Biri arabayı kullanıyor diğeri ise elinde silahla bizi kontrol ediyordu. Aracın arkasında ise bir uçak savar vardı. Olay yerine bir iş aracı kuyu kazarken bulduk. Orada bir Rum askeri daha vardı. O uçak savarın başına geçerek kuyuya bir el deneme atışı yaptı. Arabadan üç metre uzaktaydık. Arabada elinde silah olan asker tam arkamızdaydı. Bir an irkildim. Yediğim dayığın ve kurşun yaralarının verdiği o şuur kaybı tamamen geçti. Bizi öldürüp buraya gömeceklerini farkettim. Arkamdaki askerin belindeki palayı alarak ona sapladım. Yere düşenin silahını aldım, fakat nişan alacak gücüm yoktu. Beni gören diğer Rumlar elimdeki silahı

görünce hemen araca atlayarak kaçtılar. Yanımda bulunan diğer Türkler de ben de hemen oradan ayrıldık. Benim koşacak gücüm kalmamıştı. Beni diğer Türkler Barış Gücü'ne teslim ettiler. Barış Gücü beni bir hastahaneye yatırdı ve orada bir hafta tedavi gördüm. Hayatımda ilk defa ölümü bu kadar yakın hissetmişim.

İsim: Celal Emirsoyu (48)

Oturduğu Yer: Gönyeli

21 Temmuz 1974

“Rumlar heryere bomba yağdırıyordu. Ben o zaman meraklı bir genç olarak bombaların nereye düştüğünü merak ettiğim için evin damına çıkıyordum. Bizim evin damından Lefkoşa Havaalanının bombalanışı sanki bir film gibi idi.

Harekatın birinci günü annem beni ve diğer iki kız kardeşimi alarak banyoya saklandık. Çünkü evin en kuytu yeri orasıydı. Evde hiç erkek yoktu. 2 abim mücahit idi. Babam da yardıma ihtiyacı olan yaralılara yardım için koşuşturuyordu. Banyo da bir gece geçirdik. Sabah saat 9 sıralarında annem boşboş oturmaktansa bakla ayıklılayalım dedi. Ben mutfağa gidip baklaları aldım. Tekrar banyoya girerken yanımızdaki eve bir bomba düştü. Yaklaşık iki saniye sonra diğer yanımızdaki eve düştü. Ben sadece olduğum yere yattım. Diğer eve düşer düşmez bizim evin tam ortasına bir bomba düştü. Ev kerpiç olduğu için toz haline gelmişti, göz gözü görmüyordu. Bu toz bulutunun içinde ayrı bir barut kokusu vardı. Annem hepimizi alarak dişarıya çıkardı. Bir ağacın altında sinmiştik. Ama hala Rum bombardımanı devam ediyordu.”

İsim: Emine Çakır (44)

Oturduğu Yer: Göneyli

23 Temmuz 1974

“Saat aşağı yukarı 21.00’di. Rumlar cılız da olsa ateş etmekteydiler. Biz de onlara imkan dahilinde karşılık vermeye çalışıyorduk. Bir ara mevziden dışarı çıktım ve tam bu sırada mevzinin yanına bir el bombası dıştı. Hemen yere yattım. Kalktığım zaman mevzinin içindeki A-4 silahının zarar görüp görmediğini kontrol için mevziye girdim. Silahın durumu iyiydi. Tekrar dışarı çıkmak üzere iken mazgal deliğine bir el bombası dıştı, yere eğildim. Fakat el bombasının basıncı ile mevzinin dışına savrulдум. Arkadaşlarım benim savrulduğumu görünce hemen yanına koştular. Benim iyi olduğumu görünce taaruza kalkan Rumlara karşı koymak için tekrar silah başına geçtiler. Rumlar dibimize kadar gelmişlerdi. Ben hala bombanın şokundaydım ve elime silah alacak gücüm yoktu. Bunun zerine Takım komutanımız beni destek birliğini karşılamak için ikiyüz metre ilerdeki bir noktaya gönderdi. Gelen destek birliğini karşıladığımda havaya aydınlatma topu attık. Herkes yere yattı, fakat ben bombanın şokunu atamadığımdan yatmak aklıma gelmedi. Bu yüzden Rumlar beni gördü ve üzerime yaylım ateşi başladı. Allah’tan ki hiçbiri üzerime isabet etmedi. Ortalık tekrar kararınca bizim takımın yanına gittik ve Rumları geri püskürttük. Ben o bombanın şokunu ancak sabaha atlattım. Fakat bende psikolojik bir etki bıraktığı

bir gerçektir.

İsim: Ömer Kolozali, (47)

Oturduğu Yer: Göneyli

Şahıs Adları

Adem Mustafa	18
Celal Emirsoyu	8-14-22-31
Emine Çakır	33
Fesas	15-16
Hüseyin Behlül	15-16
İbrahim Mustafa	15-17
Mustafa Kemal	24
Müesser Axcar	17
Osman Manav	11
Osman Yusuf	27
Ömer Kolozali	36
Turgut Refet	24
Yusuf Abi	13-14

Yer Adları

Baf Rum Hastanesi.....	11
Cilinya.....	25
Dağışan.....	24
Engindere.....	18
Erenköy.....	10
Esentepe.....	26
Finike.....	24
Gönyeli.....	8-14-22-31-33-36
İspano.....	7
Laçika Ovası.....	13
Lefke.....	26
Lefkoşa.....	19-26
Lefkoşa Havaalanı.....	33
Lefkoşa Rum Hastanesi.....	11
Limasol.....	7
Ovalık Köyü.....	24
Piskobu.....	14
Yarköy.....	27